

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 22 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 10.

A szabadelvű párt vergődése.

A mai válságos időben fel-tette megfigyelendő a kisebbségbe jutott szabadelvű párt magatartása.

Egy olyan párt ez most, mely a reá mért csapás alatt megszedülve, képtelen a tisztán látásra s a helyzet alapos fel-fogására.

És annál inkább képtelen erre, mert a nemzet ítéletére való hivatkozás abban az időben történt, amikor még többségben volt és maga a kisebbség, a pártokivü-
 liek, új pártiak, néppártbeliek, Kossuth-
 pártiak csakis arra törekedtek, hogy a
 választás alkalmával a számbeli mennyi-
 ségöket fenttarthassák és amikor többségre
 jutottak, épen úgy jártak, mint a megie-
 pelt szabadelvűek, hogy nem tudták, mihez
 kezdjenek.

A függelenségi eme helyzetére mutat az is, hogy az egyes kerületek ellátá-
 sára elegendő jelölttel nem rendelkeztek,
 hanem a választóknak otthon, saját házi
 körükben kellett jelöltet keresniök és győ-
 zelemre vinniök.

Ebben a helyzetben a kormány gye-
 löit még mindig szorosán tartogató sza-
 badelvű párt, a nagy bukástól megsze-
 dülve, képtelen újabb akcióra is, úgy
 hogy minden lépése tapogatózás, — nem
 tudhatják, hogy nem annyira sikos-e a
 talaj, amelyen könnyen elbukhatnak újra.

A való az, hogy a szabadelvűpárt
 akcióképessége a nemzet szigorú ítéle-
 tétől megszűnt.

Felfelé nem tehet semmit, mert a
 helyzet kellő ismerete nélkül a koronát a
 nemzet ítélőszéke elé állította, magát a
 koronás királyt vette rá, hogy kimondja
 azt a rettenetes ítéletet, melyet a parla-
 ment megnyitásokor, február 15-én, a
 budai várpalota tróntermében kimondani
 kell, amelynek első igéje ez:

— *A nemzet ítél!*

És oda kell állania az elítelt szabad-
 elvű pártnak kormányával együtt.

Az egykor hatalmas, vezető pártnak
 összezsugorodva kell a király szeméi elé
 állani, a trón előtt a vádlottak padjára
 lépnie, egyenkint elhaladnia a nagy több-
 ség előtt.

Ezt a szégyenletes felvonulást és el-
 vonulást sem a költő, sem a publicista,
 sem a festő megörökíteni nem tudja.

Hát még azt sem lehet mondani, hogy
 tiszta választás volt ez a szabadelvű párt
 részéről, hiszen az ország hivatalnokai,
 tisztviselői, állami és egyéb alkalmazottai
 kara a kormány jelöltjei mellett állott,
 úgy annyira, hogy vele szemben egyedül
 a nemzet nagy zöme vette fel a küzdel-
 met és törte össze úgy, amint alkotmá-
 nyos életben nálunk még nem történt.

Meg kell állanunk e nagy történelmi
 esemény előtt s ennek sugarából reá hull
 tekintetünk az összezsugorodott szabad-
 elvű pártra.

Arra a pártra, mely a legutóbbi zo-
 motor után Tiszapártté alakult át.

A nagy, szomorú toron végre kijelen-
 tette Tisza gróf, hogy a nemzet ítéletéből
 levonja a konzekvenciákat. Akkor mondja
 ezt ki, amikor már nem reménykedhetik
 többé és tudtára adja általa követőinek,
 hogy Andrássy Gyula gróf missiója ered-
 ményesnek mutatkozik.

A parlamenti szokás azt követeli, hogy
 a több-ég kormányozzon, a kisebbség el-
 lenőrizze azt.

Harminczhét esztendeig ellenőrizte a
 kisebbség a többséget és a jelenlegi mi-
 niszterelnök azt hiszi, hogy pártja, a
 melynek szívére kötötte a 67-es alap fen-
 tartását, majd 37 évig fog bőjtölteni és az
 egyesek kiválása folytán nem fog szét-
 málni?

Azt hiszi Tisza gróf, hogy a szabad-
 elvű párt tagjai akkor, amikor látják az
 előre törekvő új nemzedéket, mely nap
 mint nap érvényesülni akar, mint a vén
 kastély elvéhédhő lakói, várni fogják tü-
 relemmel azt az új időt, mely az ő agg
 csontjaikat teltre hívja?

Nem, így pártot sem össze sem élet-
 ben tartani nem lehet.

Tisza nem mondta nyíltan, de min-
 denki érzi, hogy arra várt, miszerint a
 felsőbb hatalmak teltre szólítják vert ha-
 dát, és szembe fordulhat a nemzeti aspi-
 rációkkal.

Ez volt a nagy lépés hátrafelé.

Az új gárda, mely a Tisza gróf ve-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Heléna.

Irta: Armand Silvestre.

Mikor tegnap megszokott sétából a folyó
 mellől, mely néhány nap óta erősen megáradt,
 hazaértem, bementem a kertembe, ahol már
 smaragd-zöld rügyek fakadoztak mindenfelé, s
 elbolyongtam a még sáros utakon a lombtalan
 fák közt, az egyenesen álló fényes, fekete rózsá-
 tók mellett, melyeknek koronáján még most is
 ott remegett néhány szál szalma, amivel a
 télen a fagy ellen be voltak takarva.

Óh, milyen melanchólikusak is télen a ker-
 tek! A kerítés mellett két szál ibolyát találtam,
 le is szakítottam. A gyom közt egészen el volt-
 tak bujva, s még azonkívül széles zöld leveleik
 is eltakarták a szem elől. Ez a két szál halvány
 s csak félig kinyílt ibolya volt a tavasz első
 hírnöke. Hasonlíthatatlanul szépszeínűek voltak,
 s édes illatukat már messziről felém hajtotta
 az enyhe szellő.

Sohasem szoktam virágot szakítani, csak
 olyankor, ha nők kérnek tőlem. De meg azt
 hittem, hogy ugyanis tönkreteszik még ezt a korai
 két kis virágot az éjjeli fagyok: hogy a dér
 törként hatolna illatozó szivecskéikbe, s ezért
 szent áhitattal vittem be dolgozó-szobámba, ahol
 egy teli pohár vízbe tettem mind a kettőt, s
 ahonnan aztán úgy kandikáltak elő, mint ké-
 szemű, szőke leányfejek az ablakból, s magam
 elé helyeztem az asztalra.

Ki tudná megmagyarázni, miféle titkos, lát-
 hatatlan lánc egyesíti gondolatainkat? Olyanok
 vagyunk, mint a legyek, melyek valami látha-
 tatlan vásznon mázskálnak, s minden egyes mo-
 zdulatunk mind erősebben köt az élethez, rez-
 géseket idéz elő, melyeknek hullámai — isme-
 retlen törvényeknek engedelmessé — egy-
 mászt keresztezik. Annyi bizonyos, hogy mikor
 ezeket a kis ibolyákat tettem, egész éjjel min-
 dig Helénre gondoltam.

Az a nő, aki Párisnak, a pásztor kedvesének
 a nevét viselte, bár nem volt királylenny, ő is
 oly módon származhatott, és csak a sors és az

idő szeszélyén mult, hogy nem ő miatta borult
 hajdan lángokba Ilión. Igazi szfinx-szépség volt
 azzal a behízeglő, de mégis fonséges tekintettel,
 azzal az édes, fájó mosolylyal ajkán, amely a
 férfiak szívét kétségbe ejti s szemének tűzével
 városokat égethet porrá. Az ő kedvéért nem-
 csak ezt a két kis ibolyát szakítottam volna le,
 hanem még a mámorító illatu szüzi liliumot is
 ezerszámra kaszáltam volna rakásra, már pedig
 a liliumot imádom. Sohasem hatott még rám
 életemben Venus victrix-ként egy nő sem any-
 nyira, mint ez az egyszerű kis fogadós-lány. Az
 vendégfogadó, ahol őt először megláttam,
 nagyon kedves, barátságos hely. Egy folyó part-
 ján épült, abban az országban, ahol a rómaiak
 pezsgő vére mintegy megfinomultnak látszik, s
 ahol langyos nyári estéken a kies falvakból
 szebbnél-szebb lányok — mint hajdan Nausi-
 caa — felgyűrt szoknyácskáikban enyelegve
 lépkednek le a folyóba vizet meríteni.

Helén barna volt, piczi szája piros; finom,
 egyenes orrának czimpái úgy remegtek, mint
 rózsaszínű lepkeszárnyak, álla czézári, nyaka

— *A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre* —

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

— Szövetek méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. —

mely angol szövetekből a legújabb sza-
 bás szerint a legszebb kivitelben készít
férfi öltönyöket, s minden e szakba
 vágó ruhaneműket. — *Női costumöket*
 valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

zetése alatt álló szabadelvű párthoz, ennek többségben léte ideje alatt, nagy reményekkel csatlakozott, ki fog áprándulni az országgyűlés megnyitása napján és amikor látni fogja, hogy Tisza vezetése alatt előre menni — nincs remény, szertefoszlik, lemálik a régi gárdáról, melyből nem szíhat többé életerőt.

A bukástól levont konzekvencia súlypontja nem abban van, hogy Tisza megy, hanem abban, hogy a szabadelvű párt elvesztette a talajt lábai alól és valami súly huzza, huzza a megsemmisülés örvénye felé.

Sinopeus.

A politikai válság.

Budapest, febr. 10.

Gróf Andrassy Gyula, aki tegnap este tíz órakor érkezett vissza Bécsből, ma délelőtt 11 órakor meglátogatta Kossuth Ferenczet, akinek átadta a király meghívó-levelét. A meghívó level valószínűleg vasárnap délelőttre idézi magához Kossuth Ferenczet, akivel együtt Andrassy is Bécsbe utazik.

A Pester Lloyd a helyzetről.

A helyzet nevezetes fordulását jellemzi az a cikk, melyet a bukott kormány félhivatalos lapja a *Pester Lloyd*-hoz mai száma élén s amely — úgy látszik — Andrassyhoz közel álló helyről szerezte a kibontakozásra vonatkozó információt.

A közlemény — többek közt — elmondja, hogy ma már nem titok, hogy azok a javaslatok, melyeket a koalíciós ellenzéki pártok gróf Andrassy Gyulának beterjesztettek, a politikai pártok koncentrációját idézik elő s a koalíciós miniszterium alakulását teszik lehetővé. Az ellenzék blockja, amely most 238 képviselőre rug, lesz a képviselőház munkatöbbségének az alapja s enok a segítségével kerül az új miniszterium abba a helyzetbe, hogy az államszükségleteket elintézhesse. Gróf Andrassy Gyulának már is nagy többség áll a rendelkezésére s ha megbízást kap, rövid idő alatt

megalakíthatja a kabinetjét is, mely politikai jelentőségénél fogva bizonyára jó hatással lesz. A kabinetalakításnál gróf Andrassy a disszidensekre, a volt nemzeti párttal erősödött függetlenségre s a block többi pártjára számíthat s ez a kabinet és többség az államszükségleteket: az indemnitást, budgetett, unonczjavaslatot s mivel a szövetség ellenzék a választási reformra és a hárszabályrevízióra is megkötötte a koalíciót, ezeket az ügyeket is baj nélkül elintézheti. Sőt találtak formát a kiegyezés és a véderőtörvény revíziójának kérdésében is, amely ugyan nem végleges megoldás, de ideiglenesen segíthet a bajon.

A kiegyezést 1907-ig, sőt 1910-ig valószínűleg érvényben tartják, mert ha a képviselőház a vámközösség megszakitását határozza is el, az előkészítéshez okvetlen kell idő. A gazdasági különállás kérdését is valószínűleg úgy szabályozzák, mint Wekerle pénzügyminiszter korában a valuta-reform nehéz kérdését megoldotta s a két állam pénzügyi szakításának eshetőségeit fixirozta. A katonai kérdésekben egyrészt a szabadelvűpárt kilenczes bizottságának programja, másrészt a két éves szolgálati idő képezik a konpenzációk tárgyát. A magyar szolgálati és vezényleti nyelv dolgában a függetlenségi párt fentartja az álláspontját, mint ahogy a többi ellenzéki párt is fentartja az elveit, de természetesen ezt a kérdést csak akkor lehet megoldani, ha a magyar katonai iskolákban a még hiányzó magyar tiszteket felnevelik. Még ha a függetlenségi pártot bízzák is meg a kabinetalakítással, akkor sem lehetne a magyar vezényleti és szolgálati nyelv kérdését máról holnapra megoldani, hanem a magyar tisztek kiképzését meg kellene várni. Az új kormány valószínűleg ebben a kérdésben *ünnepies deklarációt* fog tenni.

Tévednek, akik azt hiszik, hogy Andrassy kabinetalakítás esetén egyenesen nélkülözni akarná a szabadelvűpártot.

Ellenkezőleg, a legfőbb súlyt fekteti arra, hogy a 67 es pártok segítsék nehéz munkájában. Már maga az a tény is, hogy Andrassy

egy pár előkelő szabadelvű képviselővel konferált, ezt bizonyítja.

Természetes, hogy a jövő helyzet alakulásáról nem tárgyalhatott Andrassy a szabadelvűpárt vezéréivel.

A koalíciós ellekzék választási jelszava a lex Dániel eltörlése, az alkotmány megvédése és a jogfolytonosság helyreállítása volt. Habár november 18-án a szabadelvűpárt részint nem helyeselte Perczel elnök tettét, részint pedig nem tudta mire szavaz, mégis igen kényes helyzetbe került.

Az új Ház első dolga lesz, a lex Dániel eltörlése. A szabadelvűpártól alig tétélezhető fel, hogy a lex Dániel előidézőit az ellenzékkel együtt elítélje.

Ha azonban a szabadelvűpárt helyzete kényes, Andrassyé még kényesebb. Andrassy a november 18 miatt lépett ki a szabadelvűpártból, együtt küzdött az ellenzékkel és alig hihető, hogy most, amikor célját elérte és a november 18-át megszüntette, visszalép a szabadelvűpártba, mintha november 18 óta mi sem történt volna.

Akik azt hiszik, hogy Andrassyt most már semmi sem választja el a szabadelvű párttól, tévednek, Andrassy szerint a november 18-iki tett, alkotmánysértés, a szabadelvűpárt vezére szerint nem. A választások Andrassynek adtak igazat, így ő nem is csatlakozhat a szabadelvűpárthoz. Hogy Andrassy a szabadelvűpártra támaszkodjék, sem politikailag, sem logikailag nem védelmezhető. Ha a választás Tiszának adott volna többséget, senki sem unszolta volna Andrassyt arra, hogy hagyja ott az ellenzékét és eddigi felfogását most már tagadja meg.

Csakhogy ennek az ellenkezője történt, nem Tiszának, hanem Andrassynek adott igazat a nemzet.

Hogy tétélezhető fel most Andrassyról, hogy most olyat tenne, amit akkor sem tett volna meg, ha a nemzet nem ad neki többséget. Ahogy Andrassy nem tétélez fel ilyen cinizmust a szabadelvűpárt vezéreiről, épp úgy róla sem képzelhető.

karcú, szóval a legnemesebb alak a világon: olyan, mint egy ősrégi Venus-szobor. Olyan volt mint egy olimpusi istennő, s úgy látszott, mintha nem is erről a földről való volna s nem közönséges emberek számára volna teremtve. Sokkal inkább beillett volna királyi palotába, mint ebbe az egyszerű kis csapszékbe, ahol az őt és szépségét megillető dicshimnuszok helyett fuvárosok káromkodását kellett hallgatnia.

De ami a lánykán, annyi csinos társnője közt is, annyira feltűnt: az ő ragyogó szemének a színe volt. Olyanok voltak a szemei, mint egy-egy nagy ibolya. Nem könyvtől voltak nedvesek ezek a szép szemek, mégis, örömeben vagy haragjában, sőtét ametiszt-színűekké váltak. Kifejezésük rendszeren zavarba ejtő volt, de nem fenyegető. Itt éldegélt a szép Helén ebben a vendégektől gyakran tulzsfolt házban. Legtöbbször csak átutazóban szálltak oda részint kereskedők, részint falusiak, talán jómódu parasztok is, akik vásárra mentek, hogy terményeiket eladják: mind olyan emberek, akiknek sértő bizalmaskodása és szemtelenkedése visz-

szapattant a lányka büszke, szüziés lényéről, mint valami pánczélról, de én nagyon dühös voltam ezekre az emberekre s szemtelenkedésük módftólott bántott.

Mert mindezt olybá vettem, mint megszenteltetését annak a szent ideálnak, melyet én rajongva imádtam. Még alig voltam ott két napig, máris többször nyílt alkalmam az édes leánykát a tolakodó támadások ellen megvédeni, de ő mindannyiszor nagyon kért, hogy ne csináljak ilyen csekélységekért kellemetlenséget a vendégeknek.

Nem mondhatom, hogy vonzódott volna hozzám, de csodáló tiszteletemet hamar észrevette az ő finom női ösztönével s ha mindez nem hódította is meg, de hizelgett neki. A szánakozásnak egy mosolya játszadozott: telt, piros ajkai körül, ha véletlenül egyedül voltam vele; nem bánta, hogy szemeim mindig ott csüngenek bájos alakján s tisztában volt vele, mi az, amit nem merek neki megmondani, bár többször föltemtem magamban, hogy megvalloim neki szerelmemet. Kedves lényének varázsa teljesen rabul

ejtett, és folyton visszatartott attól, hogy vagy merészen lépjek föl, vagy elmenjek világgá, s egyszersmind belejutottam abba az édes, álomszerű állapotba, amelyben megtanultam azt, hogy szerelemből meg is lehet halni.

Éppen tizenégy napot töltöttem ott abban a helységben, ahol pedig csak kétnapi dolgom volt; nem volt erőm arra, hogy rászánjam magamat az elutazásra, s gondolatban összes terveimet és álmaimat az ő kis kezére bízam, amelyet reggelenként elém nyújtott.

Életem legfőbb boldogsága az volt, ha Helén fejedelmi szépségében gyönyörködhettem, ha lépteit hallhattam a lépcsőn, mely szobámhoz vezetett; ha meg-megcsendülő kedves hangját hallhattam, sőt ha csak az ablakom alatt elszuhanó árnyékát láthattam is; nem érdekelt engem semmi más a világon, rám nézve nem élt senki, csak ő.

Mindennap elismételgettem magamban azokat a szavakat, amelyeket este elakartam neki mondani, de sohasem volt hozzá bátorságom; s nagy terveken törtem a fejemet, ha magamra

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-féle ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509. TELEFON 509.

Steiner Ernő, okl. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási cikkek.

Elvállalja villamos világítási berendezések, elektromotorok-, távbeszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezések és munkálatok műszakilag tökéletes

kvitelét.

IZZÓLÁMPÁK.

MODERN

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségelirányzatokkal

. szivesen szolgálunk.

Andrássy Gyula gróf azonban megkülönbözteti a szabadelvűpártot és a szabadelvűpárt egyes tagjait. Ha Andrássyt kabinet alakítással megbízzák, első feladata a 67-es alapon új kormánypártot szervezni, és azt hiszi, őt mindazok a kormánypártiak követni fogják, akiket még nem fanatizált meg az a tudat, hogy a parlamentet csak november 18. tettekkel lehet vezetni.

Andrássy a régi *Deák-párt* elveihez ragaszkodik és egy nagy egységes többséget akar létrehozni.

Hogy Andrássy — szabadelvűpárt nélkül azt nem képes létrehozni, természetes, ép oly természetes, hogy régi elveihez hű marad és minden erejével meg fogja védeni a duallizmust.

A koalíciós ellenzék nagyon veszedelmes. Egy előre nem látott kis kérdés vagy félreértés szétgraszthhatja őket. Épp azért egy új nagy többségre van szükség és nem olyanra, amelynek egy részét alkotmánysértéssel lehet vadolni.

Épp oly természetes, hogy a következő választásnál, amelyet egy népszerű miniszterelnök fog vezetni, ez a párt nagy többséggel kerül a Házba, amely hivatva lesz a nemzetet a politikai chaosztól megmenteni. A Deák-politikáé a jövő, és ha az összes politikai talentumok és okos férfiak összefogóznak, nem maradhat el a siker.

Pótválasztások.

Kis-Jenő Tegnap volt Kis-Jenőn *Csukay* Gyula szabadelvűpárti és *Russzu Szirianu* János román nemzetiségi jelölt között a pótválasztás.

A román nemzetiségi jelölt mellett a tulzó román párt legexponáltabb elemei, bár csöndes, de annál lankadatlanabb, intenzívebb tevékenységet fejtettek ki. Pap C. István és Suciú János ujonnan megválasztott orsz. képviselők továbbá Velics Mihály, az aradi román klub

elnöke tiával, dr Popovics György és dr Ardelean Kornél kis-jenői ügyvédek napról-napra kora reggeltől késő estig kortesuton voltak. Feltétlen dicséret illeti meg a kis-jenői kerület függetlenségi pártját, mely szeretettel, lelkesedéssel csatlakozott a magyarságot most itt egyedül képviselő liberális párthoz és lehetőség szerint osztozik küzdelmeiben.

Ismerve az izgatott hangulatot, a vármegye megtett minden intézkedést esetleges komplikációk elkerülésére. Így a két szavazatszedő küldöttség el lesz különítve, az egyiknek helyül a városháza, a másodiknak az uradalmi irodahelyiség jelöltetett ki. A rend fenntartására az első küldöttség mellé *Edes* Elemér helyettes főszolgabíró, a második mellé *Mladin* János eleki főszolgabíró lett beosztva, a külső rend fenntartására pedig 36 csendőr és két század katonaságot rendeltek ki. A választási küldöttségekben is történt változás, amennyiben Kralitz Lajos és Lengyel József helyett dr Keresztes Gyula megyei főügyész és dr Lázár Zoárd nevezettek ki választási elnököknek. Választási jegyzőkül megmaradtak Herz Bernát és Lisák Gyula. (Magy. Táv. Iroda jelentése.)

A kis-jenői kerületben *Csukay* Gyula szabadelvű 983, Russu Szirianu János román nemzetiségi 1082 szavazatot kapott s így *Russu* lett a kerület képviselője.

Szent-Endre, február 10. (9 óra 50 perc.) Dr *Baránszky* Gyula néppárti jelölt visszalépése következtében a választási elnök *Laszlovszky* Béla szabadelvűpárti jelöltet a szentendrei kerület országgyűlési képviselőjévé nyilvánította.

Fülöp-Szállás, február 10. (9 óra.) Ma van a pótválasztás dr *Herman* József és dr *Szeless* Ödön Kossuth-párti jelöltek között. A telvonulás a legnagyobb rendben történt. Pont 9 órakor a választási elnök elrendelte a szavazást.

A *fülöp-szállási* kerület képviselőjévé

Herman József függetlenségi képviselőjelöltet választották meg.

A *kis-becskerek*i kerületben *Steiner* Ferencz függetlenségi lett megválasztva.

UJDONSÁGOK.

Zöld levelek.

A Pesti Hirlapban minden reggel megjelenik egy-egy Esti levél. Kis levélke, sok esetben szörnyű zöld levélke. Telve saját nagyságának csodálatával, mellőzött lángelméjének hangoztatásával s ami fő: a választott nép válogatott agyba-főbe dicséretével. Ellenben a mikor csak teheti, nagyokat rug a saját anyszentegyházán, a római katolikus hiten.

A gusztus dolgán kívül most beleszólt Tóth zöldeléseibe az igazság is.

Johann Fürst. Ez volt a neve a pozsonyi lutheránus pásztornak. Soha életében magyarul nem prédikált. Semmit el nem követett a czélből, hogy hiveit megmagyarosítsa. Otthon azonban, ha muszáj volt, beszélt magyarul is, ismerte a magyar irodalmat is. Élt 64 évet.

Johann Fürstből most Tóth Béla Fürst Jánost csinál. Életére rámondja: »Im hol vagyunk átkozott nemzetiségi kérdésünk megoldásának áldott titka.« Honnan ez a lelkesedés? megtudjuk a zöld levélke végéből. Oda állítja Fürst János magyarságával szembe Pozsony »pápi papjait, kik mindig a magyar nemzet ellenségei voltak.«

Nem tudni, leereszkednek-e Pozsony papjai addig, hogy Tóth levelét olvasva, a vakmerő rágalom miatt sajtópert indítsanak. Sokkal valószínűbb, hogy a skorpió csipést észre sem veszik.

Hiszen mindenki tudja, a ki Pozsonyban járt, hogy a magyarság legfőbb terjesztője az ottani kath. papság, még pedig nyíltan, a szószéken, a közéletben, az iskolában egyaránt. Káptalanja hazafiasságát tettekkel irta a történelemből.

Ott van a lutheránus liceum neve is, több pánszláv kicsapott theologussal garnirozva. És most Tóth egy embert állít oda követendő példaképp, a ki sem nem prédikált magyarul, sem nem cselekedett magyar szívvvel, de irni, olvasni tudott magyarul.

Hát hiszen bárcsak idáig jutna e hazának 19 millió lakosa — de talán még sem ez egy hitközség vezérének az égbe nyuló példaképe!

A kath. papokra fogott vakmerő rágalom magyarázza meg a cikket. Gscheft, Gscheft és ismét Gscheft, ha hamis is a védjegy.

Tóthnál pedig még nehezebb most már eldönteni: arra nézve bántó-e az írása, a kit dicsér, vagy akit leránt? Igazságkedvelő férfi előtt mind a kettő egyforma bántó.

Főleg pedig egyforma zöld. —

TÁJÉKOZTATÓ.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Február 19. A főgymnázium ifjúságának matinéja a főgymnázium disztermében.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr *Károly* Irén Előadása.

maradtam. Föltettem magamban, hogy ellefedem érette a szülőimet, akiket pedig fűi szívem imádó rajongásával szerettem; elhatároztam, hogy félbeszakítom pályámat, csakhogy vele, Helénnel boldog lehessenek. Még ma is bünsznek érzem magamat, ha rá gondolok arra, mennyi fájdalmat okoztam volna ezzel szülőimnek, a derék jó öregeknek. Annyira lebilincseltek ennek az angyali leánynak a szépsége. És Helén valóban nagy szolgálatot tett nekem azzal, hogy — bár nem érdemltem meg — oly kegyetlenül, oly szívtelenül bánt velem.

Egy este aztán összeszedtem minden bátorságomat, s merésyletem jutalma az lett, hogy az édes leányka ibolyaszínű szemei föllángoltak, miközben megvető mosoly játszadozott biborajkain. Az az isteni lélek, ami benne lakozott, mindig föllázadt az olyan bókók hallatára, amik a tiszta csodálat határait átlépték. Származásának tisztasága nem bírta elviselni azt a gondolatot, hogy egy olyan szegénysorsból eredett emberrel érintkezze, mint amilyen én voltam. Másnap aztán elutaztam onnan. Ugy éreztem, mintha heves ütés érte volna agyamat.

És az éjjel, hogy az íróasztalomnál előttem levő kék ibolyák szemlélése közben minduntalan eszembe jutottak a Helén szép szemei: folyton csak órála ábrándoztam, s azt álmodtam, hogy szeretjük egymást. Valóban, álmaink sok-

kal hibebe, mint mi magunk vagyunk. Álomban még bájosabbnak láttam, s a kedves leányka fájdalmas mosolyal nézett rám. És ma reggel, mikor megint íróasztalomhoz ültem, ott láttam magam előtt az ő mosolygó kék szemeit, amint a kis, vizzel telt pohárból néztek rám: az illatos ibolyákat.

De ki tudná az emberi életben a d l gok folyását megmagyarázni s a láthatatlan köteleknek azt a varázsát fölfogni, amikkel bennünket az ismeretlen, a titokkal teljes valami vesz körül. Délután a boulevardon Horacze barátommal találkoztam, ki a Helén szülővárosából származott Párisba s aki akkori kalandjaimat mind ismerte. Éppen hazulról jött s alighogy kezét fogtuk egymással, így szólt.

— Emlékszel-e még Helénre, a vendégfogadás leányára?

— Hogyne! . . . Még kérheted! . . .

— Nos, ez a szegény leányka most vasárnap meghalt.

Ugy meghatott ez a hír, hogy élénk részvétemet nem bírtam eltitkolni barátom előtt s mindjárt a tegnap leszakított két kis ibolya jutott eszembe, amiknek szemlélésébe ma reggel oly sokáig elmerültem s minden gondolatom ott kalandozott ezeken a kedves, enyelgő virágszemeken, amelyek annyira hasonlítottak az övéihez.

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkól fölfelé úteres palackonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk czimkéje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság czégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.
Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárónnepélye
(estélye.)

* **Hitelesítõ ülés a városnál.** Nagyvárad város tegnap délután *Rimler* Károly polgármester elnöke alatt hitelesítõ ülést tartott, melyen a csütörtöki közgyűlés jegyzõkönyvét egész terjedelmében felolvasták és hitelesítették. Az ülés rövid negyedóra alatt véget ért.

* **A szinügyi bizottság megalakulása.** Nagyvárad város törvényhatósága mult január havi közgyűlésén választotta meg az egyes bizottságokat. Ezen bizottságok már mind megalakultak saját kebelükben, megválasztották elnökeiket és jegyzõjüket, csak a szinügyi bizottság nem. Mint értesülünk, a szinügyi bizottságot is összehívja dr. *Hoványi Géza*, a bizottság volt elnöke a jövõ héten s megválasztják az elnököt s jegyzõt. Elnöknek ezuttal is *Hoványi Gézát* óhajtják a bizottság tagjai, jegyzõje szintén aki volt, *Elemér Ferencz* városi aljegyzõ marad.

* **Az 1905. évi hadmentességi díj.** A hadmentességi díjnak a folyó évre leendő összeírása és kivetésére vonatkozólag Nagyvárad város adóhivatala a következõ hirdetményt teszi közè:

Az 1883 évi XLIV. t. cz. 14. § a és a nméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 66497—1884. sz. alatt kelt rendelete értelmében az 1905-ben megindítandó hadmentességi díjak összeírása és kivetéséhez szükséges bejelentési-ívek benyújtására záros határidõül f. évi február 28-ika tüzetik ki. Ennélfogva az 1880. évi XXVII. t. cz. 13-ik § a 3-ik pontja értelmében felhivatnak Nagyvárad város összes hadmentességi-díj fizetésre kötelezett egyénei, miszerint: a) polgári állásukat, b) lakásukat, c) azon sorozó járás, illetõleg község nevét, melyben a törvény 1. §-ban felsorolt okok valamelyikébõl a hadi, (hadi tengerészeti) vagy honvédségbeli szolgálat alól mentesítettek, d) azon évet, melytõl fogva a felmentés számítandó és e) a rájuk, esetleg azon családfõre, kiknek családjához tartoznak, a megelõzõ évben állandó lakhelyükön, esetleg más községekben is kivetett egyenes álmadók összegét hitelesen kimutatattani, f) azon véd-, illetve díjköteleseknek, kiknek hadmentességi díjját a törvény 10-ik § a értelmében a családfõ fizeti, a családfõ nevét, megelõzõ évi adóját, g) azon véd-, illetve díjkötelesek pedig, akiknek hadmentességi díjját ugyanazon törvény 11-ik § a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását a fent kitett záros határidõ alatt ezen városi adóhivatal épületében rendelkezésre álló úrlapokon bejelenteni. Azon véd-, illetve díjköteles, ki ezen bejelentést elmulasztotta s e hivatal által bekívánt adatokat a kitüzött határidõben be nem szolgáltatta, az a fent idézett törvény 20-ik § a értelmében a reája kivetett hadmentességi díj 3—6-szoros összegének megfelelõ pénzbírsággal, esetleg megfelelõ fogsággal fog sujtatni. Nagyvárad, 1905. január hó. *A városi adóhivatal.*

* **Kitüntetett nagyváradi hölgyek.** A *József* főherczeg Szanatórium Egyesület igazgatóválasztmányá rendikül diszes kitüntetõ oklevéllel lepi meg azokat a hölgybizottsági tagokat, akik a tüdõvész elleni küzdelemben eddig segítségére voltak s akiknek nemes szívére, buzgó tevékenységére a jövõben is számít. Az oklevél felsõ jobb sarkán a népszanatórium impozáns épülete látszik, elõtte a magyar uriaszony nemes alakja, amint a szentvédõket fogadja és bevezeti õket a szanatóriumban. A kép azt szimbolizálja, hogy a magyar urhõl-

gyek segítségével építettett fel a népszanatórium. A szöveg, mely a felsõ bal és alsó jobb sarokban foglal helyet, a következõ: »X Y. urasszony a tüdõbeteg-szanatóriumnak létesítése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Állandó hálája jeléül a József főherczeg Szanatórium-Egyesület. József főherczeg védnök, Lukács György cs. és kir kamarás főispán, elnök.» A több szinnyomatu, pompás oklevél, mely a festészet valóságos műremeke, már sokszorosítás alatt van s néhány nap mulva Nagyvárad és Bihar megye hölgytársaságának számos tagja is megfogja kapni.

* **Adózás az ex-lexben.** A törvényen kívüli állapot miatt alaposan megcsappant a kir. adóhivatalok dolga. Január elseje óta alig folyt be pénz, az állam terheit azonban fedezni kell s így meglehetősen megfogyott az állam pénzkészlete. A községekben azonban megkezdõdtek a végrehajtások a községi adókért, ami az elõljáróságoknak sok kellemetlenségre ad okot, mert a nép szentül hiszi, hogy most már nem kell adót fizetni. Egyes helyeken, mint nekünk írják, csak csendõri fedezet mellett történhetik meg a községi adók behajtása. Most már remélhetõleg hamar felszabadul az ország a törvényen kívüli állapot alól s helyreáll a régi rend.

* **Fiume Rákóczi Ferenczért.** A magyar tengerparti kikötõváros hazafias viselkedésének napról-napra újabb örvendetes jelét adja. A fiumei magyar társadalom egyhangú kívánságának kifejezésekképpen a »Finmei Magyar Kör« már hónapokkal ezelõtt azzal a kéréssel járult *Vio* Ferencz polgármesterhez, hogy mint a város elsõ polgára, lépjen élére annak a hazafias mozgalomnak, hogy II Rákóczi Ferencz fejedelem hamvai Fiumén át hozassanak haza Magyarországra földjére. A napi politikai események és izgalmak közepette és a nagy nemzeti hõs hamvai haszállítására vonatkozó megállapodások elintézése elõtt a polgármester nem tartotta célravezetõnek a mozgalom megindítását. Most azonban, mint örömmel értesülünk, a »Magyar Kör« részérõl átnyújtott memorandumot állásfoglalás és határozathozatal végett elõterjesztette a város képviselõtestületének. A raprezentanca tegnap pénteki ülésén foglalkozott az ügygyel s nagy lelkesedéssel mondta ki, hogy a szükséges lépéseket sürgõsen megteszik hivalból, hogy az utolsó fejedelem hamvai a magyar tengerparti városon keresztül jusson a magyar földre megpihenni, honnan már rég hiányzik.

* **Kossuth Ferencz ünneplése.** Budapesten az országos magyar daléregyesület kebelében élénk helyesléssel találkozott az a terv, hogy az ellenzéki gyõzelem alkalmából monstreszerenádval tiszteljék meg *Kossuth* Ferenczet, a szövetségelt ellenzék vezérét. Az esti hangversenyben, melynek helyét és idejét közelebb tüzik ki, a fõvárosi dalosköröknek több, mint kétezer tagja vesz részt.

* **Hirdetmény, a III. oszt. kereseti adó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.** Az adózók kötelesek 1905 évi január hó 20-áig üzletük, vállalatuk, vagy egyéb haszonhajtó foglalkozásuk után az adóévet megelõzõ három évi vagy ha az üzlet, vállalat, vagy foglalkozás annyi év óta még fenn nem állana, az annak megkezdésétõl számítandó illetõleg fennállása idejére esõ kereset vagy üzleti tiszta nyereményt bevallani

Évi tiszta nyereménynek vétetik az üzletbõl, vagy foglalkozásból eredõ összes jövedelemnek az a része, mely az üzlet, vagy foglalkozás folytatásához szükséges kiadások levonása után fenmarad: az üzlettulajdonosok s általában az adófizetésre kötelezettnek oly kiadásai azonban, melyek nem az üzlettel vagy foglalkozással

járnak, hanem akár magának, akár pedig családjának és hozzátartozóinak fenntartására szolgálnak, a jövedelembõl, keresménybõl le nem vonhatók.

A ki több vállalatból kereset — illetõleg jövedelemforrásból huz jövedelmet, köteles minden egyes vállalatról, üzletrõl, vagy keresetrõl külön vallomást adni.

Azok az adókötelesek, a kik segédekkel dolgoznak, tartoznak a vallomáshoz segédmunkásaik jegyzékét csatolni, mely jegyzékben a segédek nevei, az üzletbe vagy foglalkozásba belépésük ideje, havi, vagy évi fizetésük pontosan kiteendõ.

Az az adózó, a ki az adókötelezettek és adótárgyak összeírása után lép a III. oszt. kereseti adókötelesek sorába, adóköteles üzletének megnyitása napjától számított két hó alatt köteles vallomást adni.

A III. oszt. kereseti adó alá esõ jövedelemnek bevallására, valamint az üzletben alkalmazott segéd bejegyzésére szolgáló úrlapok a községi elõljárók (városi adóhivatalok) által ingyen szolgáltatnak ki.

A bevalló az úrlap egyes rovatait kitölteni s annak bizonyításául, hogy az adatokat saját tudomásához képest pontosan és lelkiismeretesen közölte, eskü helyett polgári becsületiszava zálogául nevét, valamint a bevallás napját és helyét aláírni köteles.

E vallomás folyó évi február hó 20-ig terjedõ legvégsõ határidõ alatt a városi adóhivatalnál mulhatatlanul benyújtandó.

Mindazok az adózók, kik üzletüket, vállalatukat, keresetüket, vagy jövedelem forrásukat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlanul mondják be, vagy eltitkolják, avagy vallomásukat bizonyíthatólag hamisított alapokra alapítják, az — adótárgynak egészben, vagy részben, történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1883 évi XLIV. t. cz. 100 §-a értelmében büntetettnek

Kelt Nagy-Váradon 1905 évi febr. hó 1-én.

A Városi-adóhivatal.

* **Zsidó országgyűlési képviselõk.** A nemrég lefolyt képviselõválasztások eredményének nyilvánosságra jutása után különféle hírek jártak be a sajtó egyrészét, hogy hány zsidó jutott be a magyar parlamentbe. Az A—ny közlése alapján mi is hoztuk a most megválasztott zsidó képviselõk névsorát. Abban *Hédervári* Lehel is fel volt véve, a gödöllõi kerület függetlenségi képviselõje. Most azonban az »Egyenlõség« című zsidó ujságban *Szabolcsi* Miksa cikkeznek errõl a tárgyról s közli az imént lezajlott választások alkalmával mandátumhoz jutott zsidók névsorát. *Szabolcsi* közlése szerint 18-an jutottak be, 7 szabadelvű, 8 függetlenségi, 1 demokrata. *Szabolcsi* természetesen csak azokat vette be a névsorba, kik most is zsidók, kikereszteltek, így *Hédervári* Lehel s *Farkasházy* Fischer Zsigmondot Bihar megye élesdi kerületének függ. képviselõjét nem. Az egy demokrata *Vázsonyi* Vilmos, a másik *Leitner* Adolf talán *Szabolcsi* cikke után lett megválasztva, hogy nem szerepel e listában.

* **A paphonvéd alapítványa.** A napokban elhunyt *Nagy* Pál nyug. róm. kath. esperes, pápai kamarás és 48-as honvédnagy. *Mező-Kovács* háza községnek, ahol harmincz éven át volt plébános, 60,000 koronát hagyott azzal a kikötéssel, hogy abból a község apácák felügyelete alatt álló leány-iskolát létesítsen.

* **A darabantok alkonya.** Tegnap a képviselõház háznagyhi hivatala ártirt a honvédelmi miniszterhez s közölte vele, hogy a képviselõház darabantõrsége e hó 15-ig végleg feloszlik. Minthogy pedig a darabantszolgálatra a csendõrség és honvédség tényleges állományából berendelt altisztek kijelentették, hogy vissza óhajtának menni az elõbbi csapattestükhöz, fel-

nem a szerepek rá nézve lehetetlen személyesítésének tudható be. Nagyon jó volt Krasznay, ki kedélyes humorát a helyzet szülte komikummal összhangzóan tudta érvényesíteni. Kedves volt Berlányi Vanda és jók voltak Benkő Jolán, T. Pogány Janka, Bognár János, valamint egy neki való szerepben Agnelly Irén is.

Heidelbergi diákélet. Ma este lép fel a Szigligeti színházban *Báthory* Mariska az országos színész Akadémia végzett növendéke a »Heidelbergi diákélet« Katicza szerepében. E bájos fiatal leányka, aki Géczy István írónak unokahuga, jelesen végezte a színi Akadémiát, s már mint növendék magára vonta tanárai figyelmét. Heidelbergi diákéletben a többi szerep az ismert kiosztásban marad, csupán dr. Jutner szerepét ezúttal Szathmáry játssa.

A vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz a Szigligeti színházban. Délután 3 órakor félhétvárossal színre kerül »*Az aszfaltbetyár*« Faragó kóser bohózata, este pedig rendezes helyárrakkal »*Suhancz*« Konti szép zenéjű operettje. Suhancz czimszerepét *Aradi* Aranka játssa, míg *Alise Wlassák* egyik legjobb szerepe. A vasárnapi előadásokra már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

Z E N E.

A Stabat Mater előadása. A »Harmonia« zeneegylet vasárnapi olasz hangversenye iránt meggyeszte oly nagy az érdeklődés, hogy a négy koronás jegyek a tegnapi napon mind elfogytak. A vezetőségnek azonban sikerült még egy sor elsőrangú helyet beállítani, miről az érdeklődők ezúton értesítettek. Vidékiek kéretnek, hogy a Sebő-féle üzletben fenntartott jegyeiket legkésőbb vasárnap 10 óráig kiváltani sziveskedjenek, mivel ellenkező esetben azok tekintet nélkül az előjegyzés idejére az előbb jelentkezőknek lesznek kiadva. A Fekete Sas nagytermének megfelelő fűtéséről és az ülőhelyek kényelmes elrendezéséről jó előre gondoskodva lesz.

EGYESÜLETEK.

A Régészeti-egylet gyűlése. A Bihar-megyei és Nagyvárad Régészeti- és Történelmi-Egylet választmánya tegnap délután 5 órakor a vármegyeház kistermében látogatott ülést tartott. Jelen voltak: Hegyesi Márton al-elnök, dr. Némethy Gyula, Középpessy Gyula muzeumőrök, Karakas Károly könyvtárnok, dr. Thury Kálmán ügyész, dr. Bozóky Alajos, Géczy Lajos, Grócz Béla, Lakos Lajos, Mezey Mihály, Novotny Alfonz, Sipos Orbán választmányi tagok, dr. Tóth Szabó Pál titkár.

Hegyesi Márton elnök megnyitván az ülést, az egylet igaz, őszinte fájdalomát tolmácsolja érdemes pénztárosának, *Bereczky Géza*-nak elhunyt felett. Indványára a választmány részvétét jegyzőkönyvben örökíti meg s erről a boldogult családját jegyzőkönyvi kivonatban értesíti. Az így megüresedett pénztárosi állás ideiglenes ellátására a választmány *Karakas Károlyt* kérte fel.

A rendes tagok sorába felvételre *Sarneczky* Gellért premontrei tanár. Ajándékokkal gyarapították az egylet muzeumát: Középpessy Kálmánné, Olasz József, Pekánovics Imre, Ujfalussy Józsefné, Kelepecz Amália, Ujvárosy Ödön.

Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy a muzeum középkori képei az Országos képtár igazgatósága közbenjárására restauráltak s a muzeum termeiben ujjalag elhelyez-

tettek. A folyó ügyek letárgyalása után elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Mezey Mihályt és Sipos Orbánt kérte fel s az ülést bezárta.

Felolvasás a Jogász-egyletben. A nagyváradai Jogászegylet ma délután 5 órakor az igazságügyi palota első emeleti tanácstermében felolvasó ülést tart, melyen dr. *Agoston* Péter kir. jogakadémiai tanár, egyleti tag fogja folytatni ma egy hete megkezdett »A követelés és zálogjog viszonya« című értekezését. A Jogászegylet tagjait és az érdeklődő jogász közönséget ez uton hívja meg az egyesület

Elnöksége.

Igazságszolgáltatás.

Mi a törvényhatósági kormányzat? Igen érdekes ügyben döntött most a legfelső bíróság. A »Szentesi Lapok« című hetenként kétszer megjelenő ujság három évvel ezelőtt a csongrádmegyei választásokról érdekes cikket tett közzé. A cikk tartalma és irányzata az, hogy a függetlenségi és 48-as párt a megyebizottsági kiegészítő választásnál azzal a szép egyetértéssel és buzgósággal, amellyel a képviselőválasztásnál diadalra segítette zászlóját, vegyen részt a választásban és a párt tagjai valamennyien ellenzéki czédulával szavazzanak.

A királyi ügyészség a lap kiadóját sajtórendőri kihágás címén pörbe fogta, mert a lap kauczió nélkül politizált. A törvényszék, valamint a tábla a vádlottat tárgyi tényállás hiján fölmentette azzal az indoklattal, hogy a »megyei önkormányzat nem politikai testület,« így tehát az azzal foglalkozó cikk politikai tartalmának nem tekinthető.

A Kuria most a vádlottat bűnsnek mondta ki a sajtórendőri kihágásban és 260 korona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria szerint a tábla felfogása téves.

A törvényhatósági kormányzat nem egyéb, mint az állami közigazgatás egyik szerve, melylyel állami célok valószínűsítanak meg, a megyebizottság megalakítására vonatkozó okoskodás és utbaigazítás tehát már ezen általános szempontból is politikai tartalmu fejtegetés. De eltekintve ettől, a törvényhatóságok hatásköre nincsen az önkormányzatra szorítva, hanem nagyszámú állami jelenőségű és országos érdekű ügyeket is foglal magában. E hatáskörbe van különösen utalva az állami közigazgatás közvetítése, ezenfelül fel vannak jogosítva a törvényhatóságok arra, hogy közérdekű, sőt országos ügyekkel is foglalkozhassák, azokat megvitathassák, azokra nézve megállapodásokat fejthessenek ki és azokat a kormányhatalommal és a törvényhozással közölhessék. Kiténik ebből, hogy a törvényhatóság politikai testület is, amelynek alakításánál a politikai tekintetek éppen nincsennek kizárva, amint az inkriminált közlemény is egy országos politikai párt szempontjából való szavazásra hívja föl a választókat.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 11. Postások bálja a Zöldfában
Február 12. Tisztibál a Kereskedelmi Csarnokban.
Február 13. Izr. nőegylet estélye a Sasban.
Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.
Február 28. Tisztibál a Csarnokban.

TÁVIRATOK.

Kossuth és Andrássy.

Budapest, febr. 10. (Saját tud. táv.) Politikai körökben nagyfontosságúnak tartják *Andrássy* Gyula grófnak *Kossuth* Ferenczcel tartott mai tanácskozását. A

tanácskozáson, mely 11 órától fél 1 óráig tartott — *Andrássy* megmagyarázta *Kossuth*nak az udvari körök felfogását s átadta a király meghívását.

Kossuth Ferencz hogy mikor megy Bécsbe, azt még pontosan nem tudják. Elutavása előtt meg a szövetséget ellenzék vezérő-bizottságának tagjaival tárgyalni fog. *Kossuth* meghívását nem tekintik ellenzéki körökben oly nagyfontosságúnak, hogy ezzel teljesen tisztázzák a helyzetet, de azt minden ellenzéki képviselő hiszi, hogy a kihallgatás nagy lépés a nemzeti vívmányok elérése felé. Az összes politikai pártok nagy elismeréssel vannak *Andrássy* Gyula gróf iránt, ki eredménytel dolgozik a válság megoldásáért.

Egy főispán nyugdíjazása.

Budapest, febr. 10. (Saj. tud. táv.) A Hivatalos Lap holnapi száma közölni fogja, hogy ő Felsője a király *Szinnyei-Merse* Istvánt, Zemplénmegye főispánját nyugdíjazta.

Osztrák ujság a függetlenségi pártól.

Budapest, febr. 10. (Saját tud. táv.) A »Neie Fr. Presse« mai száma a következőket írja a függetlenségi pártól:

Kossuth Ferencz meghívásával a király elismerte a függetlenségi párt kormányképeségét. 1867-ben, mikor a kiegyezés létre jött, alig egy pár ember képviselte a parlamentben a függetlenségi eszméket. Abban az időben azt gondolták legtöbben, hogy a függetlenségi pártot elsőpri *Deák* Ferencz politikája. De ez nem történt meg; ellenkezőleg mindig nagyobbodott a párt, míg végre most eljutott a hatalomig. Ezzel az nyert beigazolást, hogy a függetlenségi párt eszméje nem a hazafiság szalmalángja, hanem reális politika. A függetlenségi párt — most már a magyar nemzet nagyobb része — a personal uniónak a hive, melyet nemsokára el is érnek. *Kossuth* meghívása határpontot fog képezni a magyar történelemben, mert akkor kezdődik meg Magyarországon az önálló, független nemzeti kormányzás.

Az olasz kereskedelmi szerződés.

Bécs, február 10. (Saját tud. táv.) Az osztrák-magyar vám- és kereskedelmi konferencia tegnap délután fejezte be kétórás tanácskozás után tegnap kezdett tárgyalásait az olasz kereskedelmi szerződés megkötésére adandó utasításokra és Svájccezzal, valamint a többi szerződő állammal való szerződési tárgyalások megindítására vonatkozólag. Ausztria-Magyarország képviselői a legközelebbi napokban Rómába mennek, hogy ott megkezdjék a tárgyalást az új kereskedelmi szerződés és avval egybefüggő megállapítások még függőben hagyott pontjait illetőleg.

Keresztény szociológus.

New-York, febr. 10. Dr. Francis Poabotyt a cambridgei Harvard-egyetemen a keresztény erkölcs tanárát jelölték ki arra, hogy a jövő egyetemi féléven a berlini egyetemen tartson előadást a szociális kérdés esztétikai oldaláról.

Frigyes főherceg Párisban.

Páris, febr. 10. Frigyes főherceg Izabella főhercegnével és leányaival tegnap dél-után Bécsbe utazott. A pályaudvaron bucsuzásra megjelent az osztrák-magyar és spanyol nagykövetség személyzete.

Orosz forradalom.

Pétervár, február 10. Az egyetem tanácsa elhatározta, hogy az előadásokat megszünteti, mert a nyugtalanságokat mesterségesen szítják. Míg a politikai viszonyok nem csendesedtek le, nem tanítanak az orosz egyetemen.

Pétervár, február 10. A Putilov műveken a sztrájk egyre tart és attól tartanak, hogy ez utóbbi gyárakra is áttérjed és azok munkásai is újra kimondják az általános sztrájkot.

Kharkov, febr. 10. A kharkovi kormányzóság úgy nyilatkozott, hogy Aszancsovski helyettes-kormányzó a gyűlés megnyitáskor tartott beszédével átlépte törvényszabta jogainak határát. A gyűlés 250,000 rubelt engedélyezett a szeszitvo egészségügyi szervezetének fenntartására.

Fölmentett merénylő.

Lausanne, febr. 10. A szövetségi bíróság vádtanácsa elhatározta, hogy megszünteti az eljárást Iliczki János ellen, aki 1904. június 10-rőlott Sadovszki orosz követre és a vádlottat szabadon bocsátja, fentartva vele szemben a közbiztonság érdekében tett adminisztratív intézkedések elrendelését.

A háború.

Tokió, február 10. Wladivosztozk csupán a Cuzima-uton közelíthető meg, miután a tenger erősen bevan fagyva és a közeledést megakadályozza. Az oroszok a világító tornyok világító készülékeinek funkcionálását beszüntették. A japánok a megkezdett blokádot már sikerrel befejezték. Ruskij és Groboj orosz hadihajókat már kijavították, de azért nem hagyják el a kikötőt.

Stössel fogadása.

Budapest, február 10. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik, hogy Stössel tábornokot Oroszországba való érkezésekor csöndesen fogják fogadni. Stössel elé nem fog hadihajó menni, mint eddig tervezték, mert magasabb körökben nem tartják a tábornokot oly hősnak, mint azt annak idején az újságok írták.

Napoleon Viktor herceg házassága.

Nizza, február 10. Margit olasz anyakirályné ide érkezett, hogy a San Rafaelben időző Klementina belga hercegnőnek Napoleon Viktor herceggel való eljegyzése ügyében értekezzen. Ugy látszik, az összes európai udvarokat mozgósították, hogy Lipót királyt rábírják arra, hogy beleegyezését adja leányának a francia trónkövetelővel való házasságához.

Elkobzott gőzös.

London, febr. 10. Nagaszaki »Lloyd« jelentése szerint a kobozmányi bíróság helyben hagyta a Wyofield angol gőzös elkobozását.

Bányamunkások sztrájkja.

Essenander Ruhr, febr. 10. A bányamunkások ma délután tartott nyilvános ülésén, amelyen elhatározták, hogy a sztrájkot folytatják, majdnem mindenütt heves szemrehányások hangzottak el a hetes-bizottság ellen, amelynek

áruházzal és megvesztegetéssel vádolták. Golsenkirchenben, Hernobek és Dorpatban ugyanez történt. A munkások itt is a sztrájk folytatását határozták el.

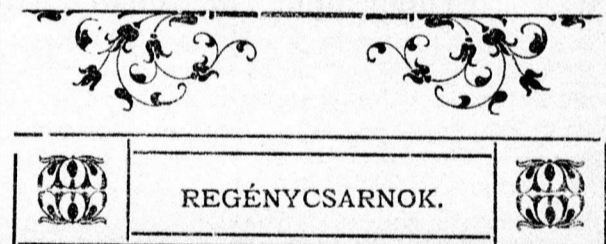
Bohum, febr. 10. A Wosthalische Volkzeitung jelenti: A bohumi bányavidéknek 8000 bányamunkásától látogatott gyűlése a hetes-bizottság két tagjának előterjesztése után kijelentették, hogy a munkát azonnal megkezdik.

Bohum, febr. 10. A dortmundi bányakerületben a munkások legnagyobb része ismét munkába állott. Ellenben három telepen még teljesen szünetel a munka és a bányászok kintartanak a sztrájk mellett.

NYILTÉR.

Két nagy üzlet lesz elárusítva.

Oroszán és Budapesten, két nagy üzletet vettünk, melynek **női szöveteket, vásznakat, asztalneműket rövidárúkat és több ezer rőfös áru** cikkekkel tartalmazzuk. Ezeket, **míg a készlet tart, a volt FREIBERGER féle maradék-áruházban (Bémer-tér) rendkívül meglepő olcsó árban** adjuk el. Ez az **alkalmi** elárusítás e hó 9-én azaz csütörtökön veszi kezdetét.

Kovács L. és Tsa

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva. 44.

Kijövet ugyanis Railtonné és Gerti hátra maradtak egy kissé, hogy ösmerőseikkel beszélgessenek, míg én Harryval hazamentem. A gyepen ültünk s nagyon el voltunk foglalva egy kis borz kutyával, melyet apotnozni tanítottunk, midőn Harrynak egy gyors mozdulata és felkiáltása félbeszakított foglaltságomban.

— Mi baj? — kérdeztem.

Nem vagyok ideges leány, de midőn Gillian megfogta a kezemet s a széke elibe vezetett, hogy bemutasson neki s ő csodálatos ragyogásu szemével végignézett rajtam, bizony megrázkódtam egy kissé.

— Ah, tehát ez az új szépség, a ki a jövő szezonban Londont ostrommal fogja bevenni? — kérdezte durva rikácsoló hangon. — Ugy látszik, a hir ez egyszer nem hazudott! Gyermek, te nagyon szép vagy! Soha se irulj, akkorra tartsd fel pirulásodat, midőn ezeket a szavakat férfi fogja a füledbe sugni! Az ily szép pirulást kár öregasszonyra vesztegetni. — Nevetett és vékony ujjaival megérinte az arcomat. Ne félj — folytatá — sokan lesznek, kik ezt elmondják neked? A te szépségedet nagyon fogják a férfiakat szeretni. Ez a szépség gyorsítja szívük verését s mozgásba hozza ereikben a vért s romlást és pusztulást hoz testre és lélekre, a milyen egykor az én szépségem volt... Ah — és ismét nevetett s hosszú lélegzés után folytatá — fogadok, hogy kételkedel ebben, pedig igaz!

— Én nem kételkedem benne, — jegyeztem meg.

Mert régi szépségének nyomai most is mutatkoztak nagy, fényes szemekben, formás homlokán, orrán, ajkain, de gonosz szépség lehetett mindig, inkább egy Circe, mint a madona szépsége. Oly élesen nézett rám, hogy szinte azt képzeltem, hogy ismeri gondolataimat.

— Igen, én egykor szép voltam, — folytatá tünődő hangon, — oly szép, hogy a férfiak bolondultak utánam. Volt egy, a ki az életét áldozta fel értem; azért, mert becsméreltek előtte: kihivta a rágalmazót és meghalt értem! Ah, az akkori férfiak igazi férfiak voltak, nem olyan képmutatók, mint a mostaniak! Kicsinylő tekintettel sir Gilbertre nézett, a ki a kandalóhoz támaszkodva, Gertivel beszélgetett, míg kis fia a lábainál játszott. Egykor oly szép voltam! — ismételte. — A milyen te vagy mostan! Azért mondom, gyermekem, fogadd el tanácsomat s használd fel az idődet. Majd valamikor te is olyan leszel, a milyen én vagyok mostan.

— Mentsen Isten! — kiáltottam fel, az én bolondos, heves véremtől ösztönözve.

Szavaimat mindjárt megbántam, de a hibát nem lehetett többé jóvá tenni. Azonban az a csodálatos, hogy vakmerőségem nem látszott bántani őt, csak nevetett s elküldött.

Gyermekem, hagyj magamra, fáradt vagyok!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Luxus lóvásár Nagyváradon. Komlóssy József Nagyvárad város gazdasági tanácsosa előterjesztést tett nemrégiben, hogy az I. osztályú lóvásárok megszüntetésével Nagyváradon a tavaszi és őszi országos vásárokat megelőzőleg luxus lóvásárokat tartsanak. A tanács a kérdést annak pénzügyi tekintetből való megvilágítása céljából kiadta véleményezés végett Ragány János főszámvevőnek, ki véleményes jelentését tegnap terjesztette be. Ragány viszapillantást vet az I. osztályú lóvásárok néhány évi eredményére. Kimutatja, hogy ebből a városnak 1902-ben 430 kor., 1903-ban 543 kor., 1904-ben 483 kor., átlag tehát évenként 485 koronát jövedelmezett. Ebből azonban — kijelenti Ragány — nem lehet következtetni, vajjon a luxus lóvásár milyen eredménnyel járna a városra nézve pénzügyi szempontból. Azért ajánlja, hogy kísérletképpen 1905-ben tartsanak luxus lóvásárt a tavaszi és őszi országos vásárokat megelőzőleg az I. osztályú lóvásárok mellőzésével és ha eredményes lesz pénzügyi szempontból is, akkor állandósítják. Az ez irányú kérelmet legközelebb fölterjesztik a földművelésügyi miniszterhez.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905. febr. 10-én	
Magyar aranyjáradék 4%	118.90
Magyar koronajáradék 4%	98.10
Magyar koronajáradék 3 1/2%	89.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.30
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	9 8.50
Magyar nyereségy sorsjegy-kölesön	213.50
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	170.—
Osztrák járadék papírban	99.90
Osztrák járadék ezüstben	10.030
Osztrák járadék aranyban	11950
Osztrák korona járadék	10.0
1860. oszt. államsorsjegyek	157.75
Osztrák magyar bankrészvény	16.25
Magyar hitelbank részvény	776.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	9.7750
Osztrák-magyar államvasuti részvény	65.325
20 frankos arany (Napolendor)	19.08
Német birodalmi márka	117.37
London vista	240.05
Páris vista	95.47
20 márkás arany	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Budapesti fogtechnikus Nagyváradon.

FOGAK

törhetetlen Vulkaint fogsorokat és szjpadlás nélküli műfogakat készít kezesség mellett.

SZÉKELY KÁROLY

975. fogtechnikus,
Nagyvárad Szaniszió (Apolfó)-utca. 15. sz.

Magyar bútorgyár

részvénytársaság.

NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.

Modern lakás, szálloda és kávéház berendezések iparművészeti vállalata. Telefon: 421 sz.

Elegáns matt és fényezett

BUTOROK

jutányos gyári árban.

GYÁRTELEP: DÉKÉSCSABÁN.

Raktárak: Nagyvárad, Baja.

Olcsó kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl féle ház, szemben a Rimánóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képvisellete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglalítatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamattal mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamattal kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközölök ki.

Mindenféle kölcsön ügyekben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálok felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám. 930.

„Nagyváradí Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamattal és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket

nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5°/_o kamatot összeg után 5°/_o fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

* Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság.

Z á l o g h á z.

A „Biharmegyei Takarékpénztár“

z á l o g o s z t á l y a

február hó folyamán árverést tart.

Felkéretnek az elzálogosított tárgyaik rendezésére.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesít a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. I-geljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképező lámpák és minden emü izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanolyan kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett, kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

v i l l a m o s v i l á g i t á s i

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.